

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρεία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP Group**, τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεων τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEOs (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2000 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.340. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 11 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικού λογισμικού και ιστοσελίδας (www.icarb2b.gr). Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEOs απευθύνονται 1-2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current Status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

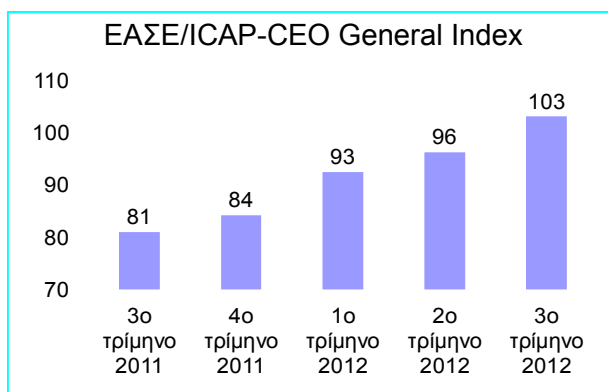
Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 2^ο τρίμηνο του 2012 το ΑΕΠ των 17 χωρών της ευρωζώνης μειώθηκε κατά 0,2% και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε. κατά 0,1% έναντι του προηγούμενου τριμήνου². Σε σύγκριση με το 2^ο τρίμηνο του 2011 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σημείωσε πτώση κατά 0,5% για την ευρωζώνη και κατά 0,3% για την Ε.Ε.(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το δεύτερο τρίμηνο του 2012 (έναντι του 2^{ου} τριμήνου 2011) διαμορφώθηκε σε +2,3% και στην Ιαπωνία σε +3,6%. Η υψηλότερη ανάπτυξη έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στη Λετονία (+4,3%) και ακολούθησαν Σλοβακία (+3,0), Λιθουανία (+2,8%), Εσθονία (+2,5%), Πολωνία (+2,5%) και Σουηδία (+2,2%). Αρνητική ανάπτυξη σημειώθηκε σε αρκετές χώρες με σημαντικότερη μείωση στην Ελλάδα³ (-6,3%), Πορτογαλία (-3,3%), Ιταλία (-2,5%), Κύπρος (-2,4%), Σλοβενία (-2,2%), Ισπανία (-1,3%) και Τσεχία (-1,2%).

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΟΟΣΑ το 2012 για τις χώρες της ευρωζώνης ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί σε -0,1%, ενώ για την Ελλάδα ο ρυθμός μεταβολής το 2012 προβλέπεται σε -5,3%⁴.

Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος (BCI)⁵ για την ευρωζώνη, συνεχίζοντας την πτωτική πορεία, μειώθηκε εκ νέου από -0,94 τον Ιούνιο του 2012 σε -1,34 τον Σεπτέμβριο.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Σεπτέμβριο του 2012.

Ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index) το τρίτο τρίμηνο του 2012 διαμορφώθηκε στις 103 μονάδες συνεχίζοντας για τέταρτο τρίμηνο την ανοδική του πορεία. Η άνοδος του δείκτη εκφράζει την πεποίθηση των CEOs ότι η Ελληνική οικονομία, παρά την δυσμενή κατάσταση στην οποία βρίσκεται, θα καταφέρει να ξεπεράσει την βαθιά κρίση και να επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Στην αναπτυξιακή πορεία καθοριστική θα είναι η συμβολή του επιχειρηματικού τομέα.

² Eurostat, newsrelease euroindicators, 6 September 2012

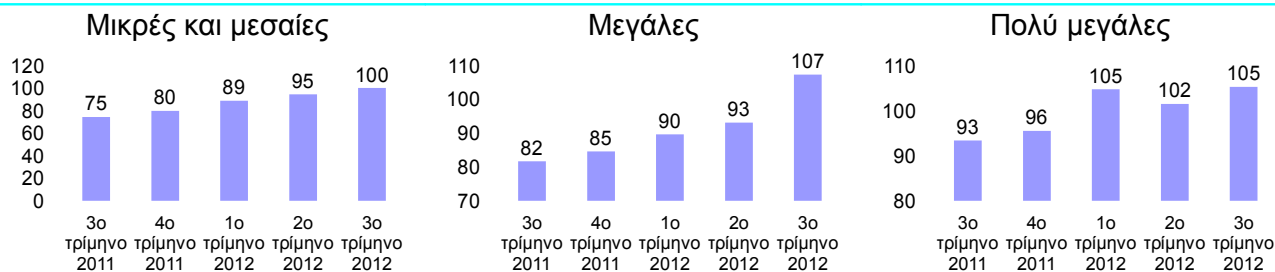
³ Μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία

⁴ OECD, Economic Outlook, May 2012

⁵ European Commission, Business Climate Indicator for the Euro Area, September 2012

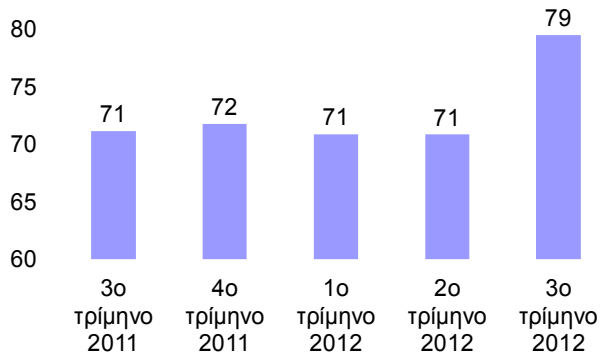
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τάξη μεγέθους δείχνει βελτίωση του κλίματος σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Confidence Index ανά μέγεθος επιχείρησης με κριτήριο την απασχόληση

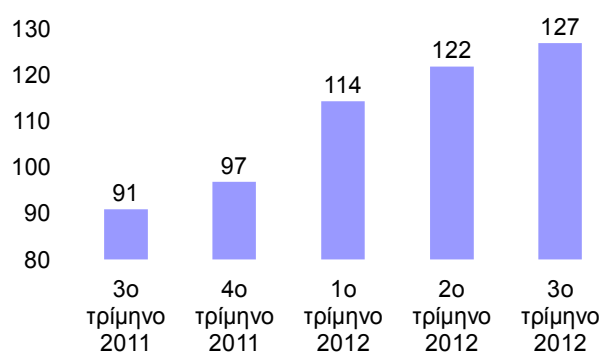

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current status Index) βελτιώθηκε έναντι του προηγούμενου τριμήνου, ενώ συνεχίζεται η ανοδική πορεία του δείκτη προσδοκιών ο οποίος διαμορφώθηκε στις 127 μονάδες.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current Status Index

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index

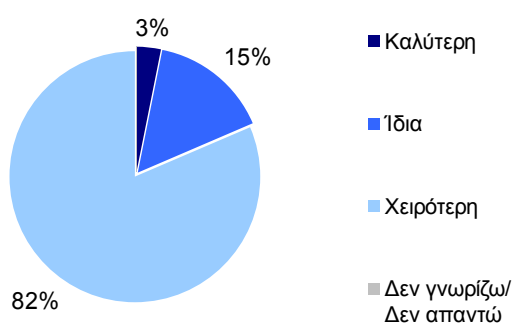

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Σεπτεμβρίου 2012

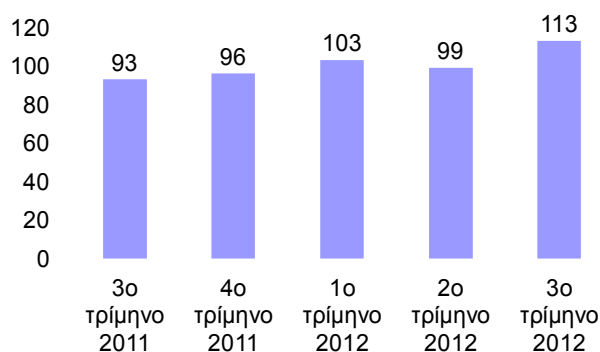
Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας σημείωσε άνοδο και διαμορφώθηκε στις 113 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που θεωρεί ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι δυσμενέστερη έναντι του περασμένου έτους μειώθηκε σε 82% έναντι 94% του προηγούμενου τριμήνου. Παράλληλα όμως αυξήθηκε σε 15% (έναντι 5% το προηγούμενο τρίμηνο) το ποσοστό των CEOs που θεωρεί ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση παραμένει ίδια.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

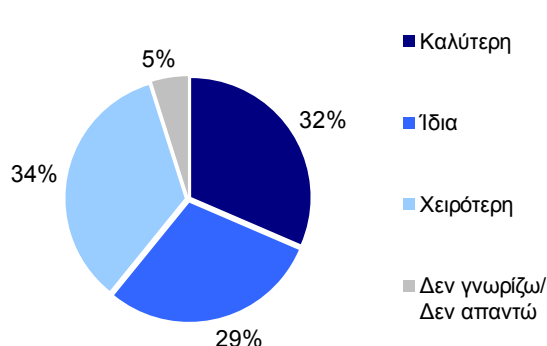
Δείκτης

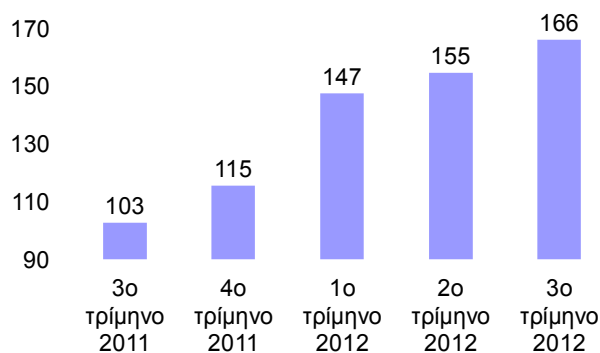
Συνεχίζονται οι θετικές προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της χώρας ένα έτος μετά που αποτυπώνονται στη νέα άνοδο του δείκτη στις 166 μονάδες. Την εξέλιξη του δείκτη επηρέασε θετικά η αύξηση σε 32% του ποσοστού των CEOs που πιστεύουν ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα βελτιωθεί στο επόμενο έτος, έναντι 23% το προηγούμενο τρίμηνο.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της χώρας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

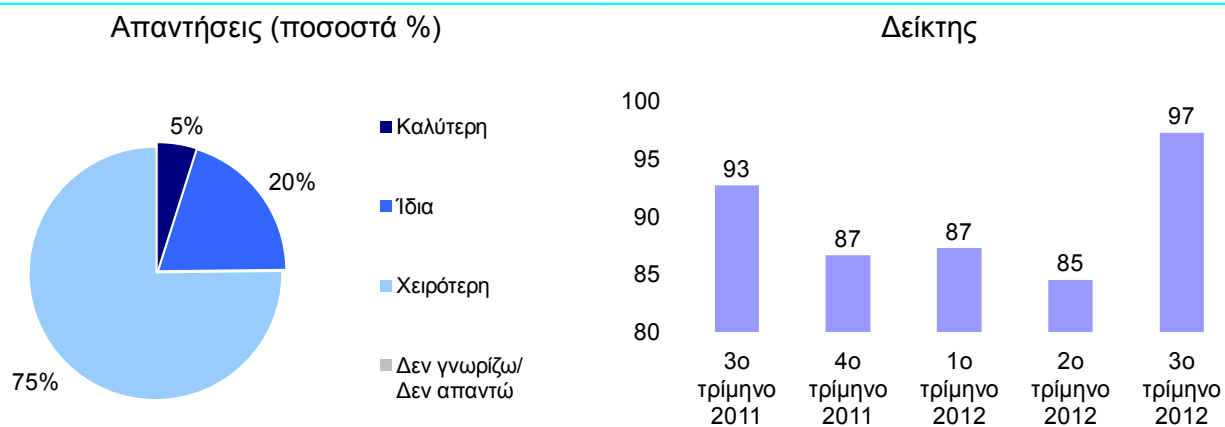

Δείκτης

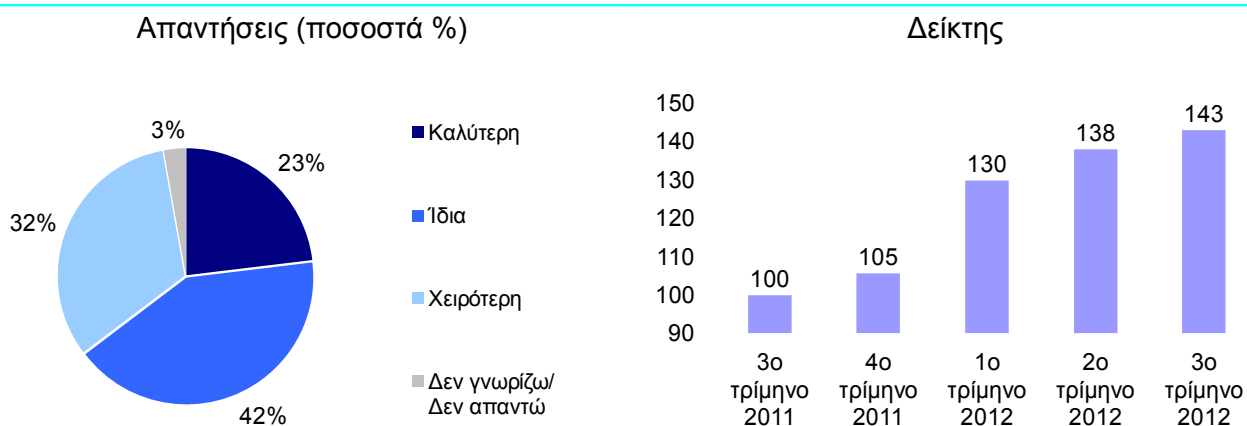
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις σημείωσε σημαντική άνοδο στις 97 μονάδες έναντι 85 του πρώτου τριμήνου του 2012. Καθοριστική στην εξέλιξη του δείκτη είναι η μείωση του ποσοστού των CEOs που πιστεύουν ότι η τρέχουσα κατάσταση είναι δυσμενέστερη έναντι του περασμένου έτους σε 75% έναντι 85% του προηγούμενου τριμήνου.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

Ο δείκτης προσδοκιών συνέχισε την ανοδική πορεία και διαμορφώθηκε στις 143 μονάδες. Ωστόσο, παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις μεταξύ των τομέων. Θετικές είναι οι προσδοκίες για το επόμενο έτος των CEOs εμπορικών επιχειρήσεων, ενώ στον τομέα της βιομηχανίας και των υπηρεσιών σημειώθηκε κάμψη του δείκτη.

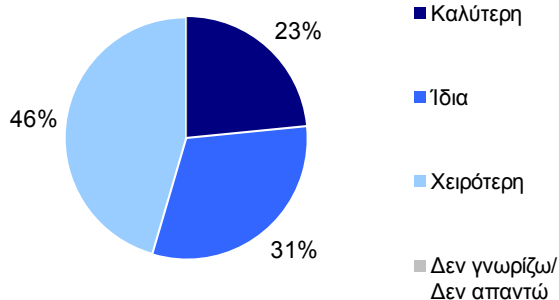
Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

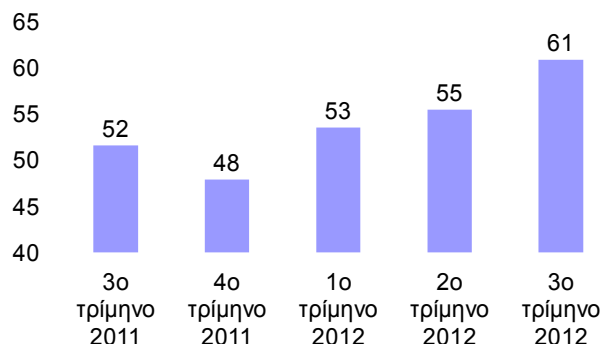
Συνεχίζεται το αισιόδοξο το κλίμα που επικρατεί μεταξύ των CEOs σχετικά με την τρέχουσα πορεία των επιχειρήσεων που διοικούν, με τον δείκτη να σημειώνει νέα άνοδο κατά το τρίτο τρίμηνο στις 61 μονάδες. Σημαντικότερη είναι η άνοδος του δείκτη στο εμπόριο και τις υπηρεσίες έναντι της βιομηχανίας.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της εταιρείας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

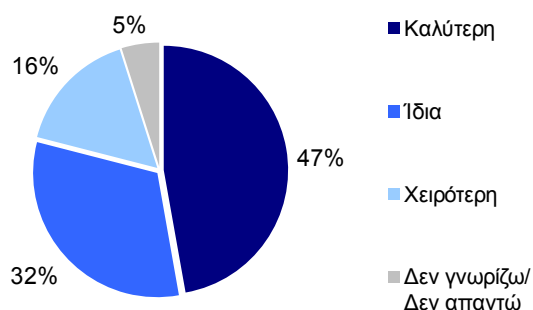
Δείκτης

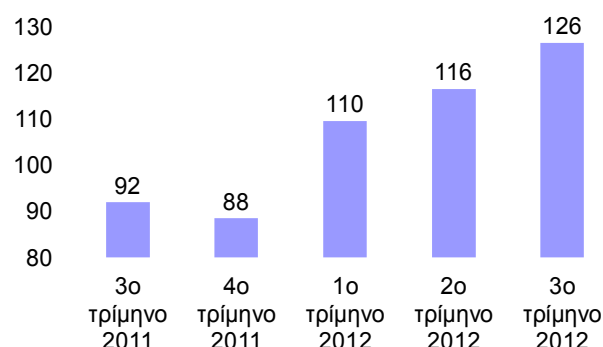
Βελτιωμένες έναντι του προηγούμενου τριμήνου είναι οι προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος. Ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 126 μονάδες έναντι 116 του προηγούμενου τριμήνου. Το ποσοστό των CEOs που αισιοδοξούν ότι θα βελτιωθεί η κατάσταση των επιχειρήσεων τους το επόμενο έτος αυξήθηκε σε 47% έναντι 38% το προηγούμενο τρίμηνο.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

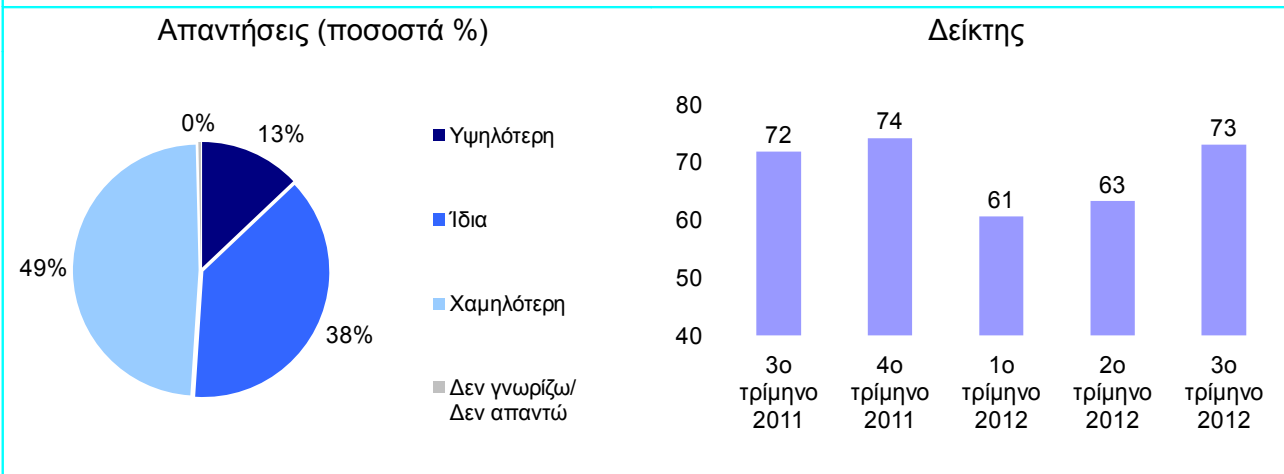

Δείκτης

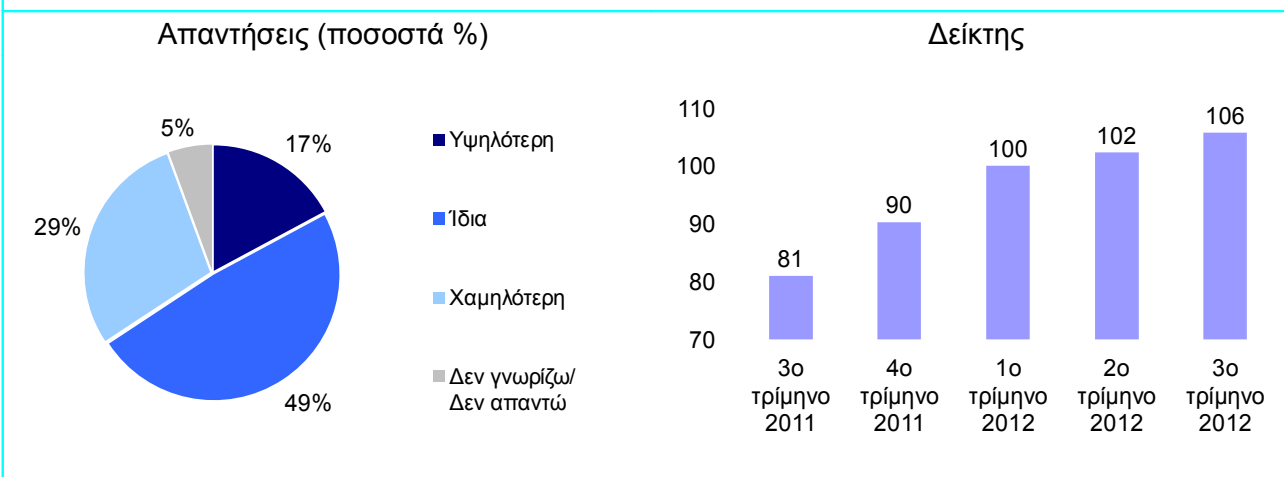
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωσε άνοδο και διαμορφώθηκε στις 73 μονάδες έναντι 63 του προηγούμενου τριμήνου. Το 13% των CEOs δήλωσε ότι η τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν είναι υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το ποσοστό αυτό είναι αυξημένο έναντι του προηγούμενου τριμήνου (11%).

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών συνέχισε την ανοδική πορεία και διαμορφώθηκε στις 106 μονάδες. Από την κλαδική ανάλυση των αποτελεσμάτων διαπιστώνεται ότι οι CEOs των εμπορικών επιχειρήσεων είναι αισιόδοξοι για την εξέλιξη των επενδύσεων στις επιχειρήσεις τους κατά τον επόμενο χρόνο, σε αντίθεση με την βιομηχανία και τις υπηρεσίες όπου ο δείκτης σημείωσε κάμψη.

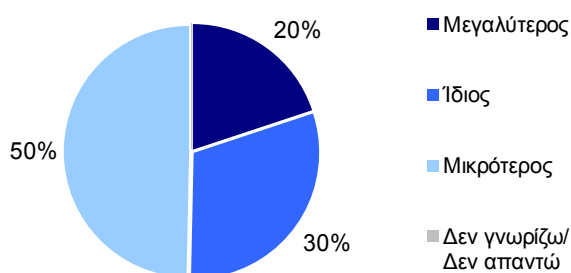
Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

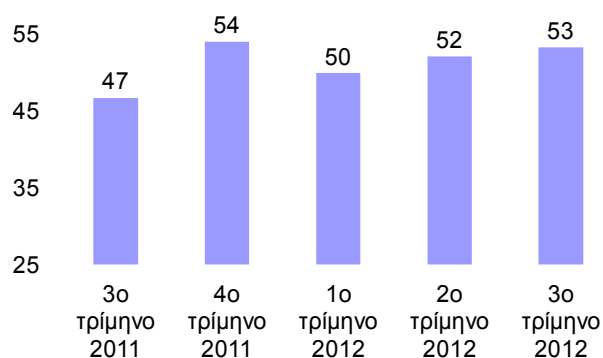
Ο δείκτης για την τρέχουσα απασχόληση σημείωσε οριακή άνοδο στις 53 μονάδες έναντι 52 το προηγούμενο τρίμηνο. Ένας στους πέντε CEOs δήλωσε ότι ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις τους ήταν υψηλότερος σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (έναντι 15% το προηγούμενο τρίμηνο), ενώ παράλληλα αυξήθηκε σε 50% (έναντι 46% το προηγούμενο τρίμηνο) το ποσοστό των CEOs στις επιχειρήσεις των οποίων σημειώθηκε μείωση της απασχόλησης. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει αύξηση της κινητικότητας στην απασχόληση.

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας συγκρινόμενος με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

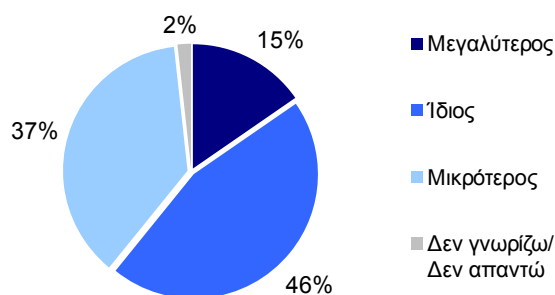
Δείκτης

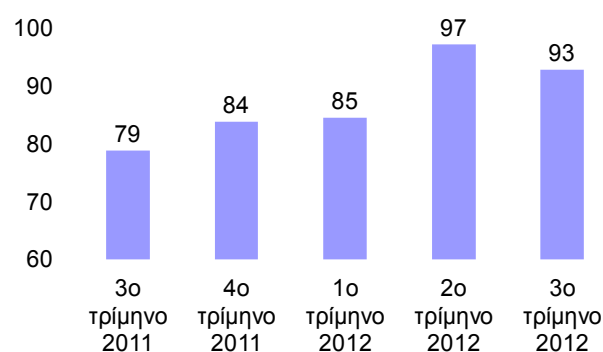
Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης παρουσίασε κάμψη στις 93 μονάδες έναντι 97 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που αναμένει το επόμενο έτος μείωση της απασχόλησης αυξήθηκε σε 37% έναντι 32% το προηγούμενο τρίμηνο.

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας 1 έτος μετά

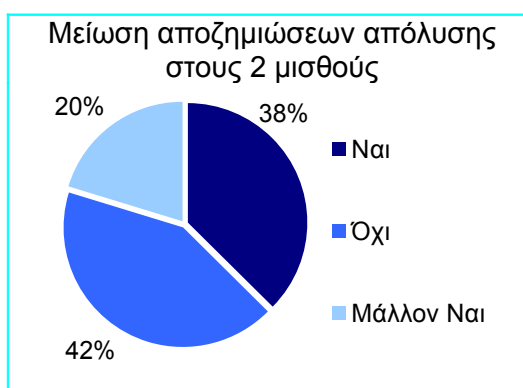
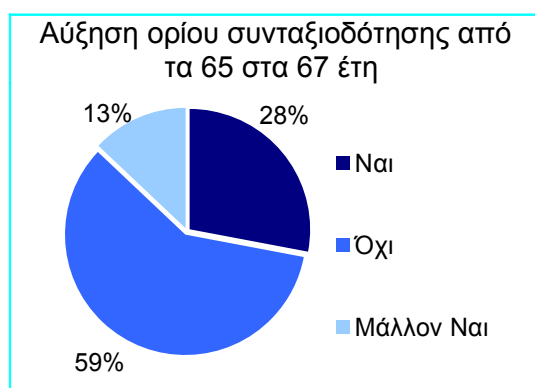
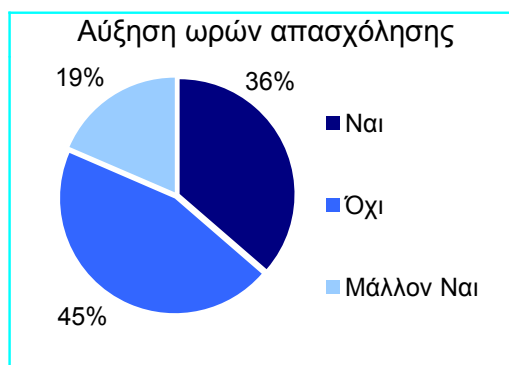
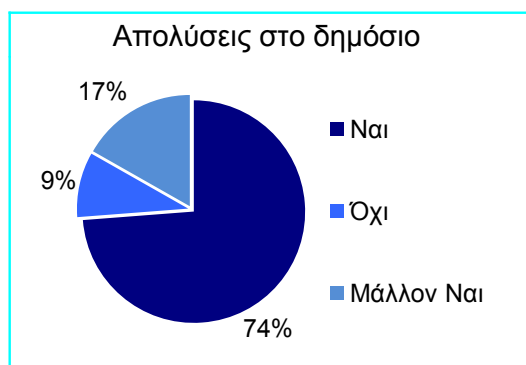
Απαντήσεις (ποσοστά %)

Δείκτης

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η γνώμη τους σχετικά με το αν οι προτάσεις τις Τρόικας για τα παρακάτω θέματα θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής Οικονομίας. Τρεις στους τέσσερις CEOs πιστεύουν ότι οι απολύσεις στο δημόσιο θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα. Ένας στους τρεις CEOs εκφράζει την απόλυτη βεβαιότητα ότι η αύξηση των ωρών απασχόλησης θα έχει θετική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα ενώ το 19% πιστεύει ότι το μέτρο αυτό θα επιδράσει μάλλον θετικά.

Η αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης από τα 65 στα 67 έτη σύμφωνα με το 59% των CEOs δεν θα οδηγήσει σε βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Το 38% των CEOs θεωρεί ότι η μείωση των αποζημιώσεων απόλυσης στους 2 μισθούς θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας έναντι ποσοστού 42% που πιστεύει το αντίθετο, ενώ ένας στους πέντε CEOs κλίνει προς την άποψη ότι το μέτρο αυτό θα έχει μάλλον θετική επίδραση.